

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1693

Privilegium XVX [i.e. XXX].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](#)

PRIVILEGIUM XV.

Res Monasteriorum non præ-

scribuntur nisi 40. annis.

1. Ex multorum sententia hoc Privilegium tam
tum procedit in rebus immobilibus.
2. Congruum est ut idem de mobilibus saltē
preiosiss dicitur.
3. Præscriptio non currit vivo Prælato male a-
lienante.
4. Tempore vacantis Ecclesia dormit Præscriptio.
5. Quidam Religiorum Ordines gaudent ma-
jori quam quadrageneria præscriptione.
6. Monasteria exempta non amittunt exemplio-
num nisi præscriptione 100 annorum.
7. Monasterium restituunt in integrum contra
præscriptionem.
8. Tempus restitutum numeratur à die cognita
præscriptione.

Si de rebus immobilibus, & Juribus incorpora-
tibus, quæ immobilibus accensentur, sc̄mo sit,
hoc assertum apud omnes receptum est, c. illud c.
de quarta & passim de Præscriptionib⁹, c. 1. eod.
in 6. Nov. III. in princ. De rebus velīd mobilibus
de Jure Civili quidem satis expeditum est, ad cor-
rum præscriptionem non requiri annos 40., sed
tunc iūdiciū sufficere, aut̄ quis actunes. C. de SS.
Eccles. attamen cum constituto Civilis non ob-
liget Ecclesiā c. Ecclesia (9. de Consist. & de Ju-
re Canonico non fiat aperta inter res mobiles &
immobiles distinc̄o, sed in d.c. illud generaliter
dicatur, quod minor præscriptio adversus Ec-
clesiam quam 40. annorum non admittatur &
quæ jura res mobiles quam immobiles apud Ec-
clesias conservari velint, nec sine solemnitate a-
lienari, ut inferius dicitur, mons Panormi. in c. 1.
de Integr. rest. p̄st num. 12. contraria senten-
tiam, quod videlicet nulla differentia inter res
mobiles & immobiles facienda sit, pro favore
Eccl̄ix & quorem & tenendam esse, ejusdem-
que opinionis allegat Holtens. in sol. c. 1. de In-
tegr. rest. quod saltē in mobilibus preiosiss,
quæ ab aliis solemnitate nequeunt alienari Ex-
travag. ambiciose. de Reb. Eccl̄ix. non alien, valde
congruum videtur.

3 Illud præterea hic addimus, quod tempus
præscriptionis incipiat p̄mum post mortem vel
depositionem Prælatori, male alienantis, quia enim
talis Prælatus non est facile revocatus item ali-

enam, ideo ipso vivente Ecclesia censetur cate-
re legitimo defensore, c. si sacerdotes, 16. q. 1.
Ricci, p. I. ref. 32.

Nec minus istud notabile est, quod tempore
vacantis Ecclesia Prælato mortuo, vel in hæ-
sim aut schismate prolapsō, dormiat præscriptio
contra Ecclesiam, & totum illud tempus Eccle-
siae vacantis præscriptione subducatur, nec in
computationem temporis ad præscriptionem re-
quisiti numeretur, c. de quarta & c. auditus de
Præscript. c. I. & n. 1. ne sede vacante &c.

Refer etiam Coledissimus meus olim Do-
minus Professor Arnoldus Rath. tract. de usucap.
c. 5. aff. 35. Monasteria quædam & Ordines spe-
cialiter esse præsiliatis, ut majori quam 40.
annorum præscriptione gaudent & ita Mono-
sterii Benedictinorum ab Eugenio Sexagenar-
ium, Ordinibus mendicantibus & Ordini Ci-
stencis piumū in Hispania & deinde per
Communicationem in Superiori Germania cen-
tariam præscriptionem a diversis summis Pon-
tificibus concessam esse.

Monasteria exempta eriam centenaria præ-
scriptionis jure tueri possunt, si de amittenda
exemptione agatur, ita ut minori tempore huic
exemptioni privilegio per Episcopum vel alium
non præscribatur, quia agitur de Jure Romanæ
Ecclesie, contra quam non currit alia quam
centenaria præscriptio. D. Rath. d. I. aff. 30.
cum Fach. lib. 1. consil. 55. per rex inc. 4. de con-
firm. util. & c. ad audiencem. 13. de Præscript.

Cæterum præscriptio non infert damnum ir-
reparabile Monasteriū quin exemplo Misericordi-
am. un. C. se ad usucap. contra præscriptionem in
integrum restituant intra quadriennium com-
putandum a die quo præscriptionem comple-
tam agnoverint, cum Ecclesia jure minoris sem-
per debet illa servari, c. i. de Integr. rest.

ADNOTATIO.

AD Num. 2. adde rationem quod præscriptio
sit species alienationis, L. alienationis 28. de
V. sig. ergo sicut in alienatione mobilia pretiosiss
Eccl̄ix compantur immobilia, ita etiam in
præscriptione.

Deinde advertendum est, quod authenticæ in
Cod. polita rationum probent, quantum Novel-
lis correspondunt, ex quibus desumptæ sunt, at
velīd d. aut̄ quis actunes, habet plura admixta
quam n. 131. c. 6. unde desumpta est, nec ibi inspi-

RESCA

circa triennii præscriptionem , & minus circa mobilia preio/a aliquid decidit ; & si decidisset, tamen in Ecclesiis non obligaret. c. Ecclesia de Consit, neque incongrue dici posset, quod Imperator generaliter pro temporalibus præscriptionibus substituerit quadragenarium , & tauctum exemplum dedecit de præscriptione 10. & 20. annorum , exempla autem non restinguant, sed declarant.

Ad Num. 2. Si ramen ultra tempus præscriptionis adhuc alii 40. anni lapsi fuissent, multis placet tunc etiam Iusti perendæ restitutionis præscriptum esse, eo quod lapsuanti temporis peteat omnis actio.

PRIVILEGIUM. XXXI.

Monasteriis competit beneficium restitutionis in integrum.

1. Quando competit restitutio?
2. Remedium extraordinarium non datur quando ad eis ordinarium nisi iudicis pinguis.
3. Quibus sum conditionibus debet restitutio?
4. Restitutio sit una cum fructibus.
5. A quoniam Iudice petatur Restitutio.
6. Petita restitutio contra sententiam regulariter suspendit executionem.

Ecclesia & Minorib[us] competit hoc beneficium si vel in Judicio, vel ex parte suo l[eg]i sine v.g. allegationem, exceptionem aut appellacionem intra terminum legitimum omisserat, si rem minus iusto pretio vendiderat, aut pluris emerat, si ex permutatione, hereditatis additione, aliove pacto aut actu dannum incurserit, apud omnes in consilio est ex c. 1. & 4. Et 1. de In integ. rest. Et 1. ff. de Minor.

Et autem restitutio in integrum remedium Juris extraordinarium , quo l[eg]i si in eum statum, in quo ante lactionem fuerunt per officium Judicis reponuntur. Dicitur esse remedium extraordinarium, quia tunc primum datur, quando l[eg]i nulla alia actio superest, L. in causa ff. de Minor. nisi tamen remedium extraordinarium effet pinguis, ita enim minor vel Ecclesia ex contractu ultra dimidium iusti pretii l[eg]i potest omisso remedio ex L. 2. C. de Resc. vend. restitutio in integrum petere, cum h[oc] sit pinguis remedium, patim qui in ea non est necessarium probare

Iæsionem ultra dimidium sed gravius sentire; partim etiam si emp[er]or ex d. l. comp[re]niatur, et in ipsum arbitrio a rei collatione vel iustum premium suppleret vel in fidei restitutio in integrum contra ipsum petatur, partim præcisè ad restituendum rei emp[er]or compl. Abb. in c. 2. d[omi]ni dilecti de Emp[er]or & ecclesia. Cor. var. resol. lib. 1. c. 2. n. 11. v. tertio h[ab]et. Deinde hoc beneficium non tantum Ecclesia contra Laicos, sed etiam contra aliam Ecclesiam, h[ab]ent minori contra alium Minorem, quia in causa maior est conditio eius. Et major, l. fin. C. de Temp[or]. in integr. restit. Ecclesia autem a die Iudicis, Clement. nn. de In integ. restit. est tamen magis recepta DD. Ientencia hoc tempus ab minore utile, ut non curat Ecclesia ignorare locum eiusdem, nam in e. 1. & 2. de Ref. in integr. in 6. dicitur, quod Ecclesia post quadragesima non fit audienda, si negligenter omiscent petere restitutio, ergo aliud dicendum, si non ex negligencia, sed ignorante restituto omisita sit. Ieron. in auth. quas actiones C. de SS. Eccl[esi]i, Greg. Evers. Vol. 2. consil. 5. n. 21. II. requiri potest iæsionis, nisi ex ipsa actus v. g. præscriptione allegatione id factis appareat. cap. iam venient Et c. constitutio d.s. L. s. Prator. 7. 6. pm. Lorum. II. 8. 3. Et postmodum ff. de Minor. In Causam tamen practicarum dicit Myrl. Cent. 4. 13. 17. ut minores qui appellacionem omisserunt in aliquid iæsionis probatione ad appellacionem situantur, et quod appellatio omisso iæsi probabilis sit l[eg]io, III. requiri ut l[eg]io contigerit dolo adversari vel inconfitea faciliat l[eg]io vel occidit rei vitio, vel ex negligencia administratori, si vero casu fortuito damnum crevit v. g. domus empta incendio coagitant &c. & restitutio locutus haud erit, L. verum. 11. 8. 4. Et 1. ff. de Minor. Ponit res una cum fructibus l[eg]io extantibus certificanda est, tam de Jure Causae. L. quod si minor & restitutio in patria si præscriptione ff. de Minor. L. 6. Prædium C. de Præd. Minor. Et quam de Jure Capituli Cor. 4. 1. 1. ff. 1. ff.